

فاکتەرین خیزانی دهرقینن

نیمان عبدالعزیز

جە بېنت ل فېره، ئەف ئنه دى توشى دەھمەن پېسىمى بېت ئەگەر
ھندەك فاکتەرین ب ھېز نەبن وى پارېزىن وەك ئايىن، رەوشت، ھتد.
يان ئەف ئنه دى ل ژېر رەوشەكا دەرۋونى يا خراب ژېت وى تووشى
بى ئومىدىمى و خەمۇكىمى بېت. ئەگەر ئن پېرېبېت يان ب ئاڧ سال ڧە
بچېت و زەلامى وى بى گەنج بېت ئەف گەنجى ھەنى ھەكەر دىشان دا
بېت دى ژنەكا دى بېر ئېنېت و دى چاڧى، وى ھەردەم دېرسى بن و
چ تىت تىرى ناكەن ئەگەر نە دى ل ژېر رەوشەكا دەرۋونى يا خراب
بېت ل فېرى ئەف ئن و مېرە ھەرنېك وى ل نېھالەكى ژېن و دئېك دو
ناگەھن.

جياوازيآ رەوشەنبېرى دناقبەرا ھەڧژېنان دا:

ل فېرى رەوشەنبېرى مەرەم ژى ناستى ھزرى و زانستى يە، ئەف
جياوازي يە دوپراتېھكى دناقبەرا خېزانى دا پەيدا دكەت ل فېره دى بۇ
ھەڧژېنى خو يا بېت، كا چەند جياوازي دناقبەرا وان دا ھەيە، ئەز
باوهرەكەم ئەف جۈرە ئارىشە د گەلەك خېزانان دا ھەنە ئى دېتتا من
رەوشەنبېرى ئەوە كا ھەڧژېن چەند د ئېك دگەھن.

ھەڧژېن ل مال ئامادە نەبېت:

زەلام ھندەك جارەن ھەزناكەت ڧەگەرېتە ڧە مال ژېر كو ژنەكا ئاسن
رەق ھەيە و يا مەزى ھشكە و تىشتا تى ناگەھېت، بېس ھەز خۇ
دكەت، ئەفە ژى دبېت ئەگەرې پەيدا بوونا شەرو پىكدانا دئاڧ خېزانى
دا، ژېر ھندى زەلام دى ھەولەت خۇ ژ مال دوپرېكەت، چونكە ئنكا
وى ئارىشېت وى نزانېت و مېراتېك ھەيە دناقبەرا وان دا ژېر كو
زەلامى سكرتېرەك ھەيە، يان ھەڧالەك ھەيە ل كارى پتر يا دەمى خو
دگەل دېورېنېت و گەلەك ئېزېكى ئېك دېن ھەتا دگەھتە رادەكى كو
گەھاندنا لەشى دناقبەرا واندا چى دبېت ئانكو تېكەليا (جنىسى).

مىسېر يان ژنا گومان بر:

دۈزەخا ل سەر دنيايى ئەوە دەمى ھەڧژېن د گومانبەرېن بەرامبەر
ھەڧدو باوهرى ب ھەڧ دو نەبن، مال دى بېتە گورەيانا ئارىشان، و ھەر
ئېك دى بى گونەھبار كەت، كو پەيۋەندى دگەل ئېكى دى ھەيە،
و ھندەك جورېن زەلامان خانى ل ھەڧژېنا خو يان كچا خو دكەنە
زېندان. چىنا بېت دەرېكەڧن دېوارى دەرڧە پېدڧى يە سى مقرا بى بلند
بېت و ئەگەر ئن چوو سەربانى سزايەكى گرانە.

نەبوونا رەوشەنبېرىا سكسى:

گەلەك جارەن ئارىشە د خېزانى دا دزڧرن نەبوونا رەوشەنبېرىا
سكسى، نزانن كا وان چ صاف ل سەر ئېك ھەنە، بەرى زەلام بچېت
ئىنا ژنى دڧېت قوناعەكا دەستېپكى د ناقبەرا وان دا ھەبېت دكو
بەرھەڧېن و ھەردو لا ھەولەن كارى خو ئەنجام دەن ل سەر رازېبوونا
ھەردولا پېغەمبەرى مە سلاڧ ئى بن دىژېت (الا تاتو نسانكم كەماتى
البھاتم) ئانكو رەڧتارېن وە بلا نەوەك ېن گيانەوھران بن، ھەرەسا
دېژېت ئەگەر ئېك ژ ھەوە ڧيا بچېتە ئىنا ھەڧژېنا خو بلا بەرى بچېت
پوستەك ھەبېت ھندەك كا گوت پوستە چيە؟ گوت: رامووسانە.

دەھمەن پېسى:

ئەف كارە كارتېكەرنا ئىكجار خراب دكەتە سەر ژيانا خېزانى و دبېتە
ئەگەرې گوشتنى و بەردانى و ئارىشېن چڧاكى بېن قورس.
دگەل ھېڧيا سەركەڧتنى بو ھەى خېزانېن ھېژا و ئەو فاكتەرېن خېزانى
و ھەر بېنن نەمېنن ھېڧى يە ئەم خالىن ديارە كرى مڧا ژى بېتە
وەرگرتن.

گەلەك فاكتەر دېنە ئەگەرې ھەڧتتا خېزانى من ب ڧەردېت
ھندەك خالىن گرنك دانمە بەر چاڧېن خوېندەڧانان و ھەمى خېزانان:

ڧەخوارنا مەى:

كەسى مەى ڧەخۋر رەوشت و تېتالېن وى تىكدچن رەڧتارېن وى د
ھېنە گورېن، كارتېكەرناك خراب ل سەر چڧاكى دكەت، ژېر كو
مروڧى مەى ڧەخۋر، نەشېت بدورستى بەرېرسايەتا خېزانى وەرېگرېت ل
ڧېرە يا باش ئەوە داېك و باب و خېزان كچاخو نەدەتە ڧان جۈرە كەسا
دا كو مروڧ ژ ئارىشان دوپرېكەڧت، ئەف جۈرە مروڧە نەشېن ئارىشېن
خۇ چارەكەن لەوما ژ ئارىشېن خېزانى دەرڧن، ب رېكا ڧەخوارنا مەى،
نكارن خو بگونجېنن دگەل چڧاكى تايبەت دەمى توشى ئارىشېن دەرۋونى
دېن وەك خەخمۇكى دل رەواكى يان ژى دەمى ل ژېر ھندەك ئارىشېن
داراى خېزانى دلېنى ڧەدزېن يان ئارىشېت ب كارى ڧەدگرېداى ئەف
جۈرە كەسانە ھەول دەن خو ژ دورھېلا خو دوپرې بېخن، ڧەخوارنا مەى
دوبارە دبېت ژېر دوبارەكرنا ئارىشا ئەھا ھۇسا دى دېازنەكى ڧالادا
ژېت، مروڧى مەى ڧەخۋر كەسايەتەكا لاواز ھەيە، خەمسارە كارېن خو
پاش گوھى خو دھاڧىژېت، ئەف ھوكارە دېنە ئەگەرې پەيدا بوونا ئارىشا
دئاڧ خېزانى دا و قوربانېن وان ل رېزا ئېكى ھەر زارۋك و ئاڧرەتن ژېلى
كو ئەف مروڧە دراڧى خو دەمەزېخن كارېن خوېن چڧاكى دروست ئەنجام
نادەن.

گەلەك گرېدان ب خېزانى ڧە:

گەلەك ئاڧرەت يان زەلام دگرېداى نە ب خېزانان خو يا كەڧن ڧە، و
ھەر ئارىشەبەك ھەبېت چەندا سادە بېت دى بو خېزانان كەڧن ڧە
گوھېزىن دا گو پىشتگېزېن ژى وەرگرت، بدېتتا من خېزان دڧېت ھەست
ب سەر خو بوونا خو بکەت، ئەو بىخو ئارىشا خو چارەبەكەن، چونكە
ماپتېكرن ژلايى ھندەك كەسېن دى ژ دەرڧەى خېزانى دى پتر ئارىشە ب
گرې كەڧت.

جياوازيا ژى دناقبەرا ھەڧژېناندا:

زۈرېبى ئارىشېن خېزانى دزڧرن بو جياوازيا ژى دناقبەرا ھەردووان دا
چونكە ھەر كەسەكى ھزرىن خو ھەنە و ل دوپڧ ژېن خو ھزر دكەت و
ھەزېن وى ل دېڧ ژېن وى نە، دەمى زەلامى ئاڧ سال كەتى ژنكاوى يا
گەنج بېت، دئېك دو ناگەھن چونكە ھزرىن وان دجياوازان ھەرەوسا ھزرىن
وان ژى، ئەف زەلامى پېر نەشېت ھەزو ھزرىن ژنەكا گەنج ب

